

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petr Sedlák ve věci

žalobce: J. O.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 10. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo rozhodnuto ve věci námitek proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 8. 2023, č. j. X, tak, že námitky žalobce byly zamítnuty a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno. V řízení před správními orgány byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť podle posudku o invaliditě

Okresní správy sociálního zabezpečení Jihlava ze dne 3. 8. 2023 jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jen o 15 %.

II. Podání účastníků

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu s tím, že v námitkovém řízení nebyl zhodnocen vliv spánkové apnoe v těžké formě na celkovou nevýkonnost žalobce. Je názoru, že jeho zdravotní stav by měl být podřazen pod kapitolu VI., položku 5c vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Denní aktivity má omezeny a spavost ho limituje i v zaměstnání, či ve studiu (již na střední škole). Posudkový lékař nevzal v potaz, že k dřívější diagnostice spánkové apnoe nedošlo jen z důvodu chybného měření nebo interpretace výsledků. Namítl i nepřihlídnutí ke zjištěním MUDr. R. (ORL), skutkový stav byl podle něj zjištěn nedostatečně a posudkový lékař dospěl k chybným závěrům.
3. Žalovaná uvedl, že subjektivní náhled žalobce na jeho obtíže automaticky neznamená zúčinitelný prvek. K prokázání zdravotního stavu žalobce navrhla provedení posudku odborným lékařským posouzením.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná.
5. Žalobce i žalovaná setrvali při jednáních na svých vyjádřeních.
6. Žaloba není důvodná.
7. Z obsahu správního spisu vyplývá, že lékařem OSSZ Jihlava byl dne 3. 8. 2023 vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem jeho pracovní schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu celkově o 10 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 4a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10 %. K syndromu spánkové apnoe lékař uvedl, že byla zahájena terapie s efektem a tato diagnóza neovlivňuje denní pracovní aktivity.
8. V řízení o námitkách byl pracovištěm ČSSZ pro Prahu a Střední Čechy, odd. lékařské posudkové služby, dne 20. 10. 2023 vypracován posudek o invaliditě žalobce se závěrem, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 4b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20 %. Podle posuzujícího lékaře je stav žalobce stabilizovaný, ustálil se na určité úrovni, která mu umožňuje vykonávat práci odpovídající jeho vzdělání při dodržování režimových opatření a stanovené léčby.
9. Krajský soud nechal vypracovat posudek PK MPSV (posudek ze dne 23. 4. 2023). PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise, lékaře z oboru neurologie a tajemníka. Žalobce nebyl u jednání přítomen a nebyl ani seznámen s posudkovým závěrem. PK MPSV vycházela při zpracování posudku z podkladové dokumentace, vč. pracovní anamnézy. PK MPSV dospěla k závěru, že v případě zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na jeho pracovní schopnost uvedené v kapitole V., 4b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž míra poklesu jeho pracovní schopnosti byla stanovena ve výši 15 %.

10. Součástí posouzení zdravotního stavu žalobce byla i zpráva ze spánkové laboratoře.
11. V reakci na předložený posudek vyžádal soud jeho doplnění, a to s ohledem na hodnocením Spánkové poradny INSPAMED s.r.o. (neurologické vyšetření MUDr. J. V. ze dne 8. 9. 2022), která konstatovala spánkovou apnoe těžké intenzity, a žádal o sdělení, jaký je vliv syndromu spánkové apnoe v těžké formě na pracovní schopnost žalobce a pod jakou položku a kapitolu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity by tato nemoc byla přiřazena, a proč není v případě žalobce převažujícím důvodem pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, resp. jaký má vliv na pokles jeho pracovní schopnosti.
12. V doplnění posudku setrvala komise na svých závěrech.
13. Po provedeném soudním jednání soud vyžádal vypracování revizního posouzení pracovištěm PK MPSV v Praze, a to proto, že pracoviště PK MPSV v Brně na dotazy soudu fakticky odmítlo odpovědět a s hodnocením Spánkové poradny INSPAMED s.r.o. (neurologické vyšetření MUDr. J. V. ze dne 8. 9. 2022) se vůbec nevypořádalo. V rámci žádosti o vypracování revizního posudku soud požádal o vysvětlení, jaký je vliv syndromu spánkové apnoe v těžké formě na pracovní schopnost žalobce, pod jakou položku a kapitolu přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, by tato nemoc měla být podřazena, a proč není v případě žalobce převažující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, resp. jaký má vliv na pokles jeho pracovní schopnosti.
14. PK MPSV pracoviště Praha zasedla dne 31. 1. 2025 ve složení předseda komise, neurolog a tajemník. Z jejího revizního posudku plyne, že žalobce byl u jednání komise přítomen a byl seznámen s jejími závěry. Ani podle PK MPSV pracoviště Praha není žalobce invalidní.
15. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %.
16. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám a dle shora citované úpravy za tímto účelem pověří k posouzení zdravotního stavu žalobce (pokud žalobní námitky tímto směrem míří) posudkovou komisi MPSV. Posudek této posudkové komise, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013–22).

17. V případě invalidity musí být z posudku vždy zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, dále v něm musí být uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav lze podřadit pojmu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, v jakém rozsahu v důsledku zdravotního postižení poklesla schopnost pracovní činnosti posuzovaného. Procentuální míru poklesu schopnosti pracovní činnosti podle charakteru zdravotního postižení pak komise hodnotí podle přílohy k právnímu předpisu, přičemž zdravotní postižení musí být zařazeno s ohledem na druh a intenzitu postižení pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy, a současně musí být objasněno, proč v rámci zde stanoveného rozpětí komise určila míru poklesu pracovní schopnosti v dané výši. Dále musí být zvážen i rozsah a závažnost dalšího nebo dalších zdravotních postižení pro možné zvýšení (nebo snížení) základního bodového ohodnocení a případně provedena i rámcová pracovní rekomandace (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012–19).
18. Z obsahu žaloby jednoznačně plyne, že žalobce nesouhlasí s medicínským hodnocením svého zdravotního stavu, má za to, že správní orgány nezohlednily všechny skutečnosti, které vyplývají z jeho zdravotních zpráv, a má za to, že by jeho zdravotní stav měl být podřazen pod kapitolu VI., položku 5c vyhlášky č. 359/2009 Sb.
19. K tomu je třeba nejprve poznamenat, že při určení míry poklesu pracovní schopnosti nemá žalovaná žádný prostor pro správní uvážení. Jedná se o otázku posouzení zdravotního stavu (které závisí na využití odborných lékařských znalostí) dle kritérií zákona o důchodovém pojištění a vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu je daná otázka předmětem plného soudního přezkumu za využití odborného podkladu v podobě posudku posudkové komise MPSV. Ostatně, pokud by tomu bylo jinak, meze přezkumu správního uvážení jsou mnohem užší – soud by správní uvážení nemohl nahradit vlastní úvahou a mohl by zkoumat pouze to, zda správní orgán při jeho aplikaci nevybočil z mezí stanovených ústavními principy, zejména zákazu libovůle, ochrany rovnosti a zákazu diskriminace a zachovávání lidské důstojnosti.
20. Žalovaný obecně nemá možnost jakkoliv hodnotit vhodnost právní úpravy a způsobu posuzování poklesu pracovní schopnosti dle vyhlášky o posuzování invalidity. Teoreticky není vyloučeno, aby krajský soud z určitých důvodů k některému ustanovení vyhlášky nepřihlédl, případně shledal dokonce rozpor zákona s ústavním pořádkem (a využil postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy), k tomu by však musely v konkrétní věci vést silné ústavně právní důvody, které v nyní projednávané věci soud nespatřuje.
21. Další podstatnou skutečností je, že soud je při hodnocení zákonnosti rozhodnutí žalovaného povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání rozhodnutí správních orgánů (§ 75 s. ř. s. – k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2017, č. j. 6 Ads 316/2016–28, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Ads 289/2019–39).
22. Soud se proto zabýval tím, zda byly splněny požadavky na posouzení zdravotního stavu PK MPSV při zohlednění skutkového stavu, který zde byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

23. PK MPSV pracoviště Brno ve svém posudku dospěla ke stejným závěrům jako posudkoví lékaři při předcházejícím posouzení zdravotního stavu žalobce. Při zhodnocení žalobce dospěla k závěru, že se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav u posuzovaného muže ve věku téměř 40 let (165 cm, 75 kg), který ukončil středoškolské odborné vzdělání maturitní zkouškou a pracoval jako servisní technik, tester webových stránek, operátor obchodních dat. Naposledy byl zaměstnán u firmy Fast cloud s. r. o. na HPP v období od 1. 4. 2019 do 30. 9. 2019 jako operátor obchodních dat a zároveň na DPP od 1. 7. 2019 do 30. 9. 2019 jako tester webových aplikací. Poté uváděl, že nepracuje (dle vyšetření psychiatrického ze dne 25. 2. 2022 a dle praktického lékaře – nyní studuje na VŠ, právnická fakulta Brno, vyšší soudní úředník, poslední semestr ukončil s vypětím všech sil), a je léčený pro depresivní poruchu. Uvedena je i diagnóza ADHD v dospělosti a pro syndrom spánkové apnoe byla zahájena přetlakové terapie v 9/2022. Dle praktického lékaře ho subjektivně trápí dlouhodobá únava, usíná i přes den. Je nevykonný, pomalý. V noci naopak nespí, nemůže usnout. Bývá hlavně doma, nikam moc nechodí, jen jezdí do školy.
24. PK MPSV pracoviště Brno vycházela při svém posudku ze zdravotní dokumentace, která byla shledána jako dostatečná k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. Zdravotní stav je z doložené dokumentace dostatečně dokumentovaný a umožnil dle posudkové komise vyslovení posudkového závěru. Posudková komise v rámci diagnostického souhrnu posuzovala i chronickou spánkovou poruchu, bez ronchopatie a bez průkazu spánkové apnoe dle vyšetření v roce 2009, 2010, 2013 v 11/2015, syndrom spánkové apnoe diagnostikovaný v 7/2022, zahájení přetlakové terapie v 9/2022.
25. PK MPSV pracoviště Brno stanovila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu psychiatrické onemocnění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je podle ní zdravotní postižení uvedené v kapitole V., 4b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 15 % (rozpětí 15-20 %). Míra poklesu jeho pracovní schopnosti byla stanovena s přihlédnutím k § 3 odst. 2 citované vyhlášky ve výši 15 %. Na tomto hodnocení setrvalo pracoviště Brno i v doplnění posudku.
26. Jak je uvedeno výše, soud požadoval odstranění rozporů mezi hodnocením Spánkové poradny INSPAMED s.r.o. (neurologické vyšetření MUDr. J. V. ze dne 8. 9. 2022) a závěry posudku PK MPSV pracoviště Brno a zhodnocení vlivu těžké formy syndromu spánkové apnoe na pracovní schopnost žalobce.
27. PK MPSV pracoviště Praha vyšetřila žalobce, který u jednání komise sdělil, že zavedenou léčbu přetlakovým přístrojem CPAP řádně nedodržuje (používá cca 3x týdně namísto denního použití), nebyl schopen vysvětlit, na základě čeho se rozhoduje přístroj použít, na odborném pracovišti (spánková laboratoř) byl vyšetřen vstupně (2022), následně byl na kontrole asi za 1 měsíc, od té doby na žádné další kontrole nebyl, zprávy nemá.
28. S ohledem na to PK MPSV pracoviště Praha dospěla k závěru, že žalobce nelze pro účely invalidity pro syndrom spánkové apnoe posuzovat, neboť pro zhodnocení tíže postižení a případné přiznání invalidity pro syndrom spánkové apnoe je nezbytné mít zdokumentovanou dobu léčení, její průběh a její výsledky. Z dokumentace a z jednání PK MPSV pracoviště Praha v přítomnosti žalobce vyplynulo, že se žalobce *de facto* pro syndrom

spánkové apnoe zodpovědně neléčí, na kontroly nechodí, svoje subjektivně uváděné obtíže nemá zdokumentované a verifikované žádnými dalšími lékařskými nálezy. Žalobcem subjektivně tvrzené obtíže proto nejsou podepřeny medicínskými objektivně zjištěnými fakty.

29. PK MPSV pracoviště Praha se ztotožnila s PK MPSV pracoviště Brno v tom, že z ostatních diagnóz je pro posouzení invalidity relevantní pouze depresivní chronifikovaná porucha, která dle pozorování u jednání nedosahuje ani středně těžkého funkčního postižení.
30. Jak již soud uvedl výše, není jeho úkolem nahrazovat lékařské posouzení zdravotní stavu žalobce vlastní úvahou. Zdravotní stav žalobce byl opakovaně podroben přezkoumání dvěma pracovišti PK MPSV, i ze strany soudu byla snaha o detailní zjištění zdravotního stavu žalobce a posouzení jeho obtíží ve vztahu k invaliditě. Těžký syndrom spánkové apnoe nebyl z posouzení vynechán a k jeho došetření a posouzení jeho vlivu na pracovní schopnost žalobce byl vypracován revizní znalecký posudek. Z něho jednoznačně plyne, že žalobce nedodrжуje léčebný režim a nedochází k odborným vyšetřením. S ohledem na to nelze vliv syndromu spánkové apnoe na pracovní schopnost žalobce posoudit.
31. Lékařské posudky obou pracovišť PK MPSV v souhrnu poskytují dostatečně přesvědčivý a zdůvodněný závěr, jsou v nich zohledněny i zprávy, na které odkazoval žalobce v podané žalobě.
32. Soud s ohledem na zjištění PK MPSV pracoviště Praha může toliko ve shodě se žalovanou konstatovat, že subjektivní vnímání zdravotních obtíží, ani jejich případné projevy neznamenají, že budou hodnoceny tak, jak by žalobce očekával. Ve věci proto nelze dospět k jinému hodnocení, než že předložené posudky splňují parametry kladené na ně ustálenou judikaturou správních soudů. Posudkové hodnocení je z hlediska relevantních zdravotních omezení žalobce úplné a z hlediska souladu posudkových závěrů v jejich souhrnu také přesvědčivé.
33. Na uvedeném nezměnilo nic ani doplnění plného znění zprávy z psychologického vyšetření v roce 2016, neboť psychiatrické obtíže žalobce v podobě depresivní poruchy byly dostatečně určité popsány v následující zprávě z psychiatrie z roku 2023. Soud proto již nepřistupoval k dalšímu doplnění posudku PK MPSV.

V. Závěr a náklady řízení

34. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 28. dubna 2025

Petr Sedlák
samosoudce